

Ettevalmistus ultraheliuuringuks

Lastekliinikus (N. Lunini 6, Tartu) on kaks SA TÜK radioloogiakliiniku ultrahelikabnetti **306B ja 320B**, mis asuvad B-tiiva kolmandal korrusel ja kus tehakse põhiliselt laste ultraheliuuringuid.

Uuringule registreerimisel palume alati täpsustada, kummas kabinetis uuring toimub.

Rõivistu asub peasissekäigu läheduses fuajees.

Palume ülerõivad jätta rõivistusse.

Ultraheliuuringule tulles palume riietada laps mugavatesse, kergelt äravõetavatesse või ülestõstetavatesse rõivastesse.

Imikule või väikelapsele palume võtta kaasa toidu-joogipudel, lemmikmaiustus, lemmiklelu, oma tekk, kaisuloom, kaisulapp vms, millega laps tunneb ennast turvaliselt ja millega saab teda uuringu ajal vajadusel rahustada. Uuringut on kergem teha rahulikul lapsel. Kui uuring ei vaja eriettevalmistust, on soovitatav imikul enne uuringut kõht täis süüa.

Ettevalmistus ultraheliuuringuks sõltub sellest, mida on vaja uurida.

1. Kõhupiirkonna ultraheliuuring.

Kuigi toit ja gaas maos ning soolestikus võivad mõnevõrra segada ultraheliuuringu tegemist ja tulemuse hindamist, ei pea me lastel vajalikuks uuringueelset söömata-joomata olemist.

Kui ei ole kahtlust sapipõie-sapiteede haigusele, siis on väikelastel ja imikutel enne uuringut tavapärase söömine-joomine lubatud.

Suuremad lapsed ja noorukid võiksid enne kõhupiirkonna uuringut olla söömata 4-6 tundi. Soovi korral võib juua gaasita vett, lahjat teed või kerget mahlajooki. Kui uuring on planeeritud pealelõunale, võib hommikupoolikul süüa kerge eine. Enne uuringut ei tohi tarvitada gaasi tekitavaid toiduained, juua gaseeritud jooke ega närida nätsu.

Kui laps kasutab regulaarselt suukaudseid ravimeid, võib neid vajaduse korral alati võtta väikese koguse veega ka enne uuringut.

Vähemalt pool tundi enne uuringut palume võimalusel kusepõit mitte tühjendada.

- 2. Sapipõie ja sapiteede haiguste kahtlustel** mitte süüa uuringueelsel õhtul rasvaseid ja raskestiseeditavaid toite. Suurematel lastel ja noorukutel olla enne uuringut söömata 4-6 tundi, väikelastel-imikutel planeerida uuring võimalikult toidukorra-eelsele ajale, soovitatav uuringu aeg 3-4 tundi peale viimast toidukorda. Imikule-väikelapsele on soovitatav uuringule kaasa võtta toidu-joogipudel.
- 3. Kahtlusel neeruhaigusele** ei tohi uuringueelselt tavapärasest söömist-joomist piirata, sest organismi vedelikupuudus vähendab neerufunktsiooni ja halvendab neerude-kusepõie uurimise tingimusi. Vähemalt pool tundi enne uuringut ei tohi kusepõit tühjendada.
- 4. Gastroösofageaalse refluksi (GÖR), pülorospasmi ja -stenoosi** uurimiseks palume võimalusel toita imikut vahetult enne uuringut. GÖRi ei saa hinnata, kui magu on tühi. Kui on vaja GÖRi suhtes uurida suurmaid lapsi, palume neil tulla uuringule täis kõhuga ja võtta kaasa 200-500ml jogurtit või viljalihaga mahla,
- 5. Vaagnapiirkonna ultraheliuuringule** tuleb tulla täis kusepõiega. Selleks tuleb pool kuni 1 tund enne uuringut juua rohkelt vedelikku, 30 minutit enne uuringut ei tohi kusepõit tühjendada. Imik- või väikelaps peaks vähemalt pool tundi kuni tund enne uuringut sööma-jooma, see tagab tavaliselt täitunud kusepõie uuringu alguseks. 2-6 aastasele lapsele tuleks anda 30-60 minutit enne uuringut juua vähemalt 400-500ml, 6-12-aastasele 600-800ml, 12-aastasele ja vanemale - 1 liiter.
- 6. Kusepõie uurimiseks (uriinipidamatus, urineerimishäired) ja jääkuriini hindamiseks** on vaja tulla uuringule piisavalt täis kusepõiega. Imikut või väikelast tuleks sööta-joota vähemalt tavalise toidukorra koguses 30-60 minutit enne uuringut, 2-6 aastasele tuleks anda juua (vett või viljalihata mahla) 30-60 minutit enne uuringut vähemalt 400-500 ml, 6-12-aastasele 600-800 ml, 12-aastasele ja vanemale - 1 liiter.

7. **Neerude ja neeruarterite ultraheliuuringu** eelselt tuleb väikelastel-imikutel olla söömata soovitavalt 3-4 tundi enne uuringut. Suurematel lastel ja noorukutel tuleb olla söömata uuringueelse päeva õhtust, mitte närida nätsu, uuringupäeva hommikul võib juua pool kuni 1 klaasitäit gaasita vett, lahjendatud viljalihata mahla või lahjat teed. Soovitav on planeerida uuring varahommikusele ajale, kõhukinnisuse ja soolegaaside korral kasutada uuringueelsel õhtul ja hommikul espumisami vm gaasivähendavaid vahendeid.

8. **Imikute puusaliigeste ultraheliuuring** ei nõua eriettevalmistust. Soovitav on last enne uuringut sööta.
Võimalikult varakult, **esimesel võimalusel** tuleb uurida puusaliigeste ebastabiilsuse/naksumise, asümmeetria, jalgade erineva pikkuse, puusaliigeste liikuvuse piiratuse jm võimaliku puusaliigeste kaasasündinud düsplaasia või nihetuse tunnustega imikut.
Samuti tuleb **vähemalt teisel elukuul** saata kontrolluuringule puusaliigeste arengulise düsplaasia kõrgendatud riskiga imikud - tuharseisust vm ebatüüpilisest looteasendist sündinud, lootevee vähesusega, mitmikrasedusest sündinud, positiivse perekonnaanamneesiga, enneaegsed jt.

9. **Kaelapiirkonna, kilpnäärme, liigeste, jäsemete veresoonte, rinnanäärmete, munandite, imiku aju** jt ultraheliuuringute tegemiseks ei ole ettevalmistus vajalik.